

Zelena Komuna 22 - participativno rešenje za aerozagađenje*

iRevolucija
Lokalni odgovor
Odbor za ljudska prava Valjevo

JAVNI POZIV ZA GRAĐANKE I GRAĐANE, UDRUŽENJA,
NEFORMALNE GRUPE, MEDIJE, JAVNE INSTITUCIJE I PRIVREDNIKE

za kandidovanje/delegiranje člana/članice građanskog Saveta za čist vazduh u Valjevu

1. Predmet javnog poziva

Udruženja građana "iRevolucija" „Lokalni odgovor“ i „Odbor za ljudska prava Valjevo“ upućuju javni poziv zainteresovanim pojedincima, udruženjima građana, neformalnim grupama, institucijama, medijima i privrednicima za kandidovanje i delegiranje člana/članice za učešće u radu građanskog Saveta za čist vazduh u Valjevu.

Savet se obrazuje u okviru projekta "Zelena komuna 22, Participativno rešenje aerozagađenja u Valjevu" koji realizuje udruženje "iRevolucija" u partnerstvu sa udruženjem "Lokalni odgovor" i saradnji sa udruženjem "Odbor za ljudska prava". Projekat je deo programa „Zeleni inkubator“ koji sprovodi "Beogradska otvorena škola" u saradnji sa Mladim istraživačima Srbije i Inženjerima za zaštitu životne sredine, uz podršku Evropske unije i fondacije Fridrih Ebert.

Ovim pozivom stvaramo priliku za sve zainteresovane građanke i građane da se na transparentan način uključe u kreiranje lokalne politike koja se tiče kvaliteta vazduha u Valjevu.

2. Kontekst

Valjevo zbog zagađenosti vazduha spada u aglomeraciju najlošijeg kvaliteta vazduha, 3. kategorije, zbog prekomernog prisustva suspendovanih PM₁₀ čestica. Svetska zdravstvena organizacija i Evropska agencija za zaštitu životne sredine procenjuju da zbog toga približno 220-500 osobe godišnje prerano izgubi život usled uticaja zagađenog ambijentalnog vazduha na zdravlje. Iako je lokalna vlast još 2016. godine usvojila Plan kvaliteta vazduha nisu zabeležene značajnije aktivnosti, ni pomaci u smanjenju zagađenosti vazduha. Posebno, javnost nema pouzdanu informaciju o realizaciji ovog planskog dokumenta niti je osigurana mogućnost da građani učestvuju u formulisanju ili vrednovanju učinka ove javne politike.

Zbog toga grupa udruženja u periodu jun 2021-januar 2022. sprovodi projekat "Zelena komuna 22", participativno rešenje aerozagađenja u Valjevu", kao akciju koja bi trebalo da doprinese većem učešću javnosti u donošenju odluka kada je reč o lokalnoj politici zaštite životne sredine, pre svega politici kvaliteta vazduha. U tom cilju pokrećemo pitanje obrazovanja neformalnog građanskog savetodavnog tela, Građanskog saveta za čist vazduh u Valjevu koji bi bio demokratski pokrovitelj akcije usmerene na zagovaranje, istraživanje i participaciju javnosti u odlučivanju. Smatramo da Savet treba čine osobe od autoriteta u zajednici, ljudi od ugleda i integriteta, osobe kompetente u svom polju profesionalnog i društvenog delovanja. Savet treba da "nadživi" projekat, njegovi članovi i članice bi trebalo da nastave saradnju i komunikaciju i nakon okončanja akcije u januaru 2022. godine, nastavljajući borbu za čistiji vazduh i građansku participaciju.

3. Građanski savet za čist vazduh

Savet za čist vazduh u Valjevu, kao neformalna konsultativno telo treba da deluje u javnosti tako da ohrabri građanke i građane Valjeva da učestvuju u lokalnoj javnoj politici koja se tiče zaštite vazduha i da ponudi mogućnost da različite strane javno izražavaju, na participativan i demokratski način, svoje interese. U tom cilju planirano je održavanje tri javna zasedanja ovog tela (oktobar, decembar, januar 2022). Očekivano je da će biti organizovane povremene, neformalne sesije manjeg broja članova i članica (konsultativne), kao i online sesije ako bude neophodno.

Od članica i članova Saveta se očekuje i da samostalno deluju, bilo u svom neposrednom okruženju, bilo u javnosti u cilju promovisanja participacije građana i rešavanja problema aerozagađenja u Valjevu. Savet će na raspolaganju imati stručnu i tehničku podršku projektnog tima, ali i podršku koja se može osigurati iz programa "Zeleni inkubator". Za pripremu sednica, materijala, obezbeđenje uslova za rad je odgovoran projektni tim.

Članovima i članicama Saveta za čist vazduh ne pripada finansijska nadoknada za članstvo i građansko angažovanje.

4. Pravo učešća

Pravo na učešće na ovom javnom pozivu imaju:

- 1) Građani i građanke afirmisani u određenoj oblasti profesionalnog delovanja ili javnog života
- 2) Članovi i članice udruženja građana, predstavnici i predstavnice neformalnih grupa koje se bave zaštitom životne sredine
- 3) Novinari i novinarki, predstavnici i predstavnice medija zainteresovani da profesionalno deluju na temu rešavanja pitanja aerozagađenja
- 4) Privrednici zainteresovani za rešavanje pitanja aerozagađenja
- 5) Stručnjaci (nezavisni ili iz institucija) koji mogu da doprinesu unapređenju aktivnosti i mera za smanjenje aerozagađenja i edukaciju javnosti
- 6) Svako ko osnovano veruje da može dati doprinos unapređenju građanskog učešća i lokalne javne politike koja se tiče zaštite kvaliteta vazduha u Valjevu

5. Ko može biti član odnosno članica Saveta?

Svako je pozvan da se kandiduje za članstvo u Savetu. Ali naročito ohrabrujemo kandidatkinje i kandidate koji su dokazani, poseduju reference od neposrednog značaja za lokalnu politiku zaštite životne sredine, posebno politiku kvaliteta vazduha, odnosno kandidatkinje i kandidate sa relevantnim iskustvom u oblasti javnog delovanja, koji pružaju uverenje da će delovati kompetentno i demokratski. Očekivano je da kandidatkinje i kandidati budu osobe koje imaju autoritet u svom polju delovanja, ugled u zajednici, te da jasno pokažu da su zainteresovani da javno deluju na temu rešavanja pitanja aerozagađenja.

Ako kandidatkinje ili kandidati nastupaju kao stručnjaci poželjno je da je njihovo polje delovanja, odnosno ekspertize povezano sa pitanjima, temama od značaja za smanjenje aerozagađenja, sa pitanjima javnog zdravlja ili javnih

finansija. Kandidati i kandidatkinje mogu nastupati u svoje ime, ali i u ime svoje organizacije, grupe ili institucije u kojoj su zaposleni, angažovani, odnosno koju predstavljaju o čemu se moraju izjasniti. Pozvani su da budu kandidati, odnosno kandidatkinje i predstavnici lokalne vlasti u Valjevu koji imaju jasnu političku odnosno profesionalnu odgovornost, odnosno evidentna zaduženja i ovlašćenja koja se odnose na zaštitu životne sredine, posebno zaštitu kvaliteta vazduha.

Članovi i članice Saveta ne mogu biti osobe koje su u javnosti prepoznate prvenstveno kao pripadnici političkih partija (istaknuti članovi, finansijeri, itd), odnosno grupa i pokreta čije je isključivi cilj politička borba i učešće na izborima. Ne može biti u Savetu za čist vazduh osoba koja je kompromitovana zbog: zloupotrebe u službi, neprofesionalnog, neakademskog ili nedemokratskog ponašanja ili delovanja, diskriminacije ili nasilja, odnosno vršenja kažnjivih dela.

6. Način prijavljivanja

Zainteresovani kandidati i kandidatkinje mogu se prijaviti za članstvo u Savetu za čist vazduh popunjavanjem prijavnog obrasca u elektronskom obliku najkasnije do ponedeljka 30. septembra 2021. godine u 15 časova. U elektronsku prijavu, pored unosa podataka o kandidatu ili kandidatkinji postavlja se i kratka biografija, kao i pisana potvrda/odluka organizacije, ako se kandidat ili kandidatkinja prijavljuju po ovlašćenju i u ime organizacije u kojoj su angažovani, zaposleni, odnosno koju predstavljaju.

Obrazac za prijavu kandidata i kandidatkinja za Savet za čist vazduh u Valjevu se nalazi na veb sajtu Udruženja iRevolucija (irevolucija.net).

Obrazac biografije možete preuzeti na sajtu Udruženja iRevolucija (irevolucija.net).

Obrazac odluke organizacije možete preuzeti Udruženja iRevolucija (irevolucija.net).

7. Odlučivanje

Po isteku roka za kandidovanje/delegiranje članova, projektni tim će kontaktirati sve prijavljene kandidate i kandidatkinje sa kojima će obaviti razgovor, nakon čega će biti doneta i objavljena konačna odluka o izboru članova.

Pitanja u vezi postupka kandidovanja za članstvo u Savetu možete postavljati putem elektronske pošte office@irevolucija.net ili na telefon 064.176.0456

U Valjevu, 1. septembra 2021. godine

Organizacije: “iRevolucija”, “Lokalni Odgovor” i “Odbor za ljudska prava Valjevo”